

## POSTANOWIENIE

15 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 15 listopada 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku K. B.

z udziałem P. K., K. K., S. K., W. B., K. B., S. B., M. S., M. W., I. M., B. S., I. T., H. W., A. B.

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku,

na skutek skargi kasacyjnej K. B.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie

z 11 lipca 2023 r., II Ca 905/21,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**  
**[SOP]**

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z 29 kwietnia 2021 r. Sąd Rejonowy w Rykach oddalił wniosek K.B. o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia spadkowego.

Sąd Okręgowy w Lublinie postanowieniem z 11 lipca 2023 r. oddalił apelację wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego w Rykach z 29 kwietnia 2021 r.

Skargę kasacyjną od postanowienia Sądu drugiej instancji wniósł wnioskodawca, zaskarżając go w całości.

Formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na przesłankę z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. Podał, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna wobec błędnej wykładni przepisów prawa materialnego, tj. art. 1019 § 1, 2 i 3 k.c. w zw. z art. 84 § 1 i 2 k.c. i art. 1015 § 1 k.c. oraz art. 88 § 2 k.c. Zdaniem skarżącego powołane przepisy zostały błędnie zastosowane w niespornie ustalonym stanie faktycznym, co z kolei spowodowało wydanie nieprawidłowego orzeczenia.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Skarga kasacyjna jest kwalifikowanym środkiem prawnym, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a leżącymi w interesie powszechnym. Rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno służyć ochronie obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania oraz zapewniać jednolitość orzecznictwa sądowego w takich sprawach, w których możliwe jest dokonanie zasadniczej wykładni przepisu prawa, mającej walor generalny i abstrakcyjny.

W przepisach kodeksu postępowania cywilnego skarga kasacyjna została ukształtowana jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Skarga kasacyjna nie jest ogólnie dostępnym środkiem zaskarżenia orzeczeń, umożliwiającym rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś do merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Przewidziana w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. Gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić swoje twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, Nr 3, poz. 49; 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, Nr 4, poz. 75; 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić "na pierwszy rzut oka", bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Skarga kasacyjna wniesiona w sprawie niniejszej nie spełnia tego kryterium.

Sformułowane przez skarżącego uzasadnienie wniosku stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu, przewidzianą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. Nawiązanie do szczegółowych elementów niekwestionowanego stanu faktycznego sprawy nie oznacza wykazania istnienia przyczyn kasacyjnych, świadczy raczej o braku publicznego elementu, uzasadniającego przyjęcie skargi do rozpoznania.

W istocie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest ściśle związane z podstawami kasacyjnymi, które opierają się na zarzutach dotyczących oceny materiału dowodowego. Skarżący kwestionuje bowiem błąd we wskazaniu początku biegu terminu, w którym spadkobierca powziął wiedzę o tytule powołania, a w konsekwencji do złożenia oświadczenia woli o przyjęciu lub odrzuceniu spadku.

O oczywistej zasadności skargi nie świadczy również wskazywana przez skarżącego błędna subsumpcja ustalonego stanu faktycznego i naruszenia art. 1019 § 1, 2 i 3 k.c. w zw. z art. 84 § 1 i 2 k.c. Skarżący w tej kwestii ograniczył się jedynie do zasygnalizowania nieprawidłowości, nie przedstawił jednak wyводу świadczącego o tym, że w sprawie doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa, które doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Skarżący poprzestał w istocie na przedstawieniu własnej oceny rozstrzygnięcia, co jest niewystarczające dla przyjęcia, że skutecznie wykazała przesłankę z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

W okolicznościach sprawy niniejszej nie stwierdzono kwalifikowanego naruszenia prawa, uzasadniającego przyjęcie skargi do rozpoznania ze względów publicznoprawnych.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

(P.H)

[ał]